

Sp. zn. 1840/2023/VOP/JŠ
Č. j. KVOP-17104/2023
Datum 9. května 2023

Vážený pan
A.

Vážený pane A.,

odpovídám na Váš dotaz ze dne 24. března 2023. Ptáte se na Vaše možnosti dozvědět se, jaké osoby jsou ve Vašem bytě přihlášeny k pobytu¹. V médiích jste totiž zaznamenal, že se řada občanů náhodou dozvěděla, že jsou v jejich nemovitosti přihlášeni k pobytu cizinci.

Svou odpověď rozdělím na dvě části podle toho, zda se jedná o evidování pobytu občana České republiky či cizince.

Trvalý pobyt občana České republiky

Rád bych upřesnil, že trvalý pobyt není možné evidovat přímo ke konkrétnímu bytu. Trvalý pobyt je vždy evidovaný na adrese nemovitosti, ve které se byt nachází. Souhlasím však s Vámi, že vlastník bytu (bytové jednotky) má ztíženou možnost zjistit, kdo má evidovaný pobyt na adrese jeho bytu. Veřejný ochránce práv dlouhodobě upozorňuje, že informační systém evidence obyvatel neumožňuje přihlásit pobyt přímo do bytové jednotky.

Podle zákona o evidenci obyvatel² platí, že ohlašovna sdělí vlastníkově objektu na jeho písemnou žádost jméno, příjmení a datum narození občana, k němuž vede údaj o místě trvalého pobytu odpovídající adrese objektu. To může být problém pro vlastníka bytu, protože nemusí nutně vlastnit také nemovitost, ve které se byt nachází.

Přehled osob s evidovaným pobytem na adrese bytového domu tedy může zjistit vlastník domu, ve kterém se byt nachází. Vy jako vlastník bytu tuto možnost za současného právního stavu nemáte. Máte pouze možnost sjednat si v nájemní smlouvě povinnost nájemníka oznámit změny týkající se trvalého pobytu na adrese bytové jednotky.

Vzhledem k současnému neuspokojivému stavu jsem se rozhodl zahájit šetření z vlastní iniciativy a oslovit Ministerstvo vnitra s cílem vyjasnit situaci vlastníků bytových jednotek. Rád bych dosáhl stavu, aby vlastníci bytových jednotek měli dostupné informace o osobách, které mají evidovaný trvalý pobyt na základě oprávnění užívat jejich bytovou jednotku (např. souhlas předchozího vlastníka bytové jednotky).

Evidovaný pobyt cizinců

Cizinci mají povinnost nahlásit po příjezdu do České republiky své místo pobytu cizinecké policii. Obdobně pokud cizinec žádá o pobytové oprávnění, musí předložit doklady

1 Pobyt myšlen trvalý pobyt a pobyt cizinců podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů.

2 Viz § 10 odst. 8 zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel).

o ubytování odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra („OAMP“). Cizinecká policie i OAMP tedy evidují adresu pobytu cizince. Ta je pro evidenční účely chápána jako adresa trvalého pobytu.

Údaje o místě pobytu cizince evidují cizinecká policie i OAMP v cizineckém informačním systému.³ Údaje o místě pobytu musí být natolik přesné, aby úřady mohly ověřit, že uvedené prostory jsou určené a vhodné k ubytování. Stejně tak úřady ověřují, zda předložené smlouvy o ubytování byly uzavřeny s osobou, která je vlastníkem nemovitosti. Je proto možné, že v cizineckém informačním systému budou vedeny místa pobytu cizinců v konkrétní podobě – například s uvedením čísla bytu v bytovém domě. V takových případech by mělo být možné zjistit, zda je někdo evidovaný k pobytu ve Vašem bytě.

Doporučuji Vám proto obrátit se s písemným dotazem na OAMP, zda je možné ověřit, jestli jsou u Vás v bytě evidovaní k pobytu cizinci. K takové žádosti by bylo vhodné přiložit výpis z katastru nemovitostí, abyste prokázal svůj důvodný zájem na zjištění požadovaných informací. Rovněž bych doporučil zdůvodnit svůj dotaz obavami o zneužití adresy místa pobytu. Za tím účelem můžete odkázat na konkrétní články či informace z médií, které se týkají například zfalšování nájemních smluv pro zaevidování pobytu cizince.

Pobyt a poplatek za obecní systém odpadového hospodářství

Přehled o trvalém pobytu osob žijících v bytě je pro vlastníka bytu důležité například pro placení místního poplatku za obecní systém odpadového hospodářství. Poplatníkem tohoto poplatku je totiž vlastník bytové jednotky, na jejíž adrese není k pobytu přihlášena žádná fyzická osoba. Jinými slovy je poplatníkem vlastník „evidenčně prázdné“ bytové jednotky.⁴

Pokud však máte Vy nebo jiná osoba žijící s Vámi evidovaný trvalý pobyt na adrese domu, ve kterém se Váš byt nachází, pak Vám nevzniká poplatková povinnost z důvodu vlastnictví evidenčně prázdné bytové jednotky. Poplatková povinnost Vám může vznikat pouze z důvodu evidovaného trvalého bytu v obci (nevlastníte-li jinou evidenčně prázdnou nemovitost). Blíže k tomuto poplatku odkazují na přiložený informační materiál *Komunální odpad*.

Závěr

Vážený pane A., pokud nebudete spokojený s odpovědí OAMP, můžete se na mě opětovně obrátit. Mohl bych prověřit, zda OAMP vyřídil Vaši žádost řádně.

S pozdravem

JUDr. Stanislav Křeček
veřejný ochránce práv
(podepsáno elektronicky)

Příloha

Komunální odpad

3 Viz § 158 a násl. zákona o pobytu cizinců.

4 Viz § 10e písm. b) zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích.